

Austatud lugeja!

„Tuult tiibadesse!“ oli kriidiga maalitud kulunud tahvlile seal eesti keele klassis, kus toimusid minu kooli lõpuaktused. Nii igal kevadel. Väikese koolimaja kõige suurema klassiruumi laudpõrand ägises lõpetajate ja nende vanemate, sugulaste ja sõprade, õpetajate ning maha jäävate koolikaaslaste raskuse all. Õhk oli kaskede ja pojengide lõhnast paks. Peatse lahkumise pisut nukral noodil peeti südamlikke kõnesid, sooviti häid soove. Ja oligi aeg minna.

Need on minu mälestused oma esimesest koolist. Minu klassikaaslastel võivad need olla teistsugused, ammuigi siis veel neil, kes lõpetasid mõne teise kooli. Kuid ma arvan, enamik meist on just kooli lõpetamisel tundnud üht isevärki tunnet – joone vaheletõmbamise tunnet. Kindlasti on elus muidki hetki, kus mingi eluetapi lõpp on juba selle kättejõudmise hetkel selgelt tajutav. Mõnikord on see joon teravam, teinekord hajusam, olenevalt sellest, kui palju ollakse juba mõtete ja tegudega uue etapi juures. Aga kooli lõpetamise erilisust see ei vähenda.

Põhikool, keskkool, ülikool. Kellel on see loetelu pikem, kellel lühem. Siinset ajakirjanumbrit täidavad need, kes on tänavu kevadel lõpetanud ülikooli, olgu siis bakalaureuse- või magistriõppe. Mida on neil lugejale öelda? Erinevaid asju. Üks räägib advokaaditööst, teine müügilepingust, kolmas seksuaalsest ahistamisest, neljas asutamisvabadusest, viies konkurentsioigusest, kuues vahekohtupidamisest. Rohkem artikleid numbrisse lihtsalt ei mahtunud. Kõik kuus autorit koos ütlevad üht: neil on, mida öelda ja nad julgevad seda teha. Tuul on neil tiibades ja jätkugu seda kauaks!

Mitmed õppejõud on öelnud, et igal aastal on Juridica kõige huvitavam väljaanne just see käesolev, nn üliõpilaste number. Et siin kohtab rohkem kui mujal julgeid teemavalikuid, uusi ideid ja jõulisi väljaütlemisi, et vastsed ülikoolilõpetajad ei ole oma arvamused nii kammitsetud kui staažikamad juristid. Sellega saab vaid nõustuda.

Julgus oma mõtteid oma nime all avaldada on väga suur asi. Jah, me elame 21. sajandil, kus valitseb sõnavabadus ja kus inimväärikuse austamise põhimõtet kahtluse alla ei seata. Kuid igapäevaelus näib, et sallivust teiste inimeste ja nende arvamuse suhtes kipub nappima. Millegagi mittenõustumisel on ju vaevarikas argumenteeritult oma teistsugust arvamust põhjendada; idee ründamise asemel on lihtsam lasta nooled arvamuse avaldaja isiku pihta. Sellist väitlusmeetodit kohtab igal pool alates väikelaste liivakastimängudest kuni rahvaesindajate sõnavõttudeni. Kui lennata ei aita soodne tuul ja tugevad tiivad, siis annab ärapanemise soov hoogu juurde. Ja selles pole midagi uut. See on vaid märk sellest, et on ilusaid põhimõtteid, mis on üldtunnustatud vaid osaliselt – enda õigusena teiste suhtes. Sellise mõttelaadi murdmine võib isegi parima tahtmise korral võtta väga kaua aega.

21. sajandi Eestis kirjutatakse tahvlile kriidiga vist veel vähestes koolides – minu vanas koolis ka enam mitte, sest see kooli suleti õpilaste vähesuse tõttu juba aastaid tagasi. Tegelikult polegi ju nii tähtis, milline on see tahvel, millele kirjutatakse ja millega seda tehakse, vaid see, mida kirjutatakse. Ja et ikka oleks, kellele kirjutada. Ma ei mõtle siinkohal neid, kes astuvad koolist läbi seetõttu, et selle eest autot lubatakse. Pean silmas neid, kes soovivad midagi teada saada selleks, et ise ühel heal päeval midagi uut ja huvitavat kirjutada. Olgu siis tahvlile, paberile, arvutiketale või mujale.

Katrin Prükk